

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАУК

УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА "ЗНАК ПОШАНИ" НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г.М. ВИСОЦЬКОГО

**Державне підприємство
ВІННИЦЬКА ЛІСОВА НАУКОВО-ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ**

21036 м. Вінниця, вул. Максимовича, 39
р/р 26002060509508
МФО 302689
Код ЄДРПОУ 00994101
В ВФ ПАТ «Приватбанк»
м. Вінниця 009941002283

тел. 67- 01- 85
факс 55-18-25

НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ

щодо визначення лісових ділянок, де зростають види рослин, які занесені до Червоної книги України та особливостей ведення лісогосподарської діяльності в їхніх межах в умовах ДП "Вінницьке ЛГ"

Згідно звернення державного підприємства "Вінницьке лісове господарство" (далі ДП "Вінницьке ЛГ") щодо необхідності наукового обґрунтування для визначення ділянок лісового фонду на яких зростають види рослин, які занесені до Червоної книги України на території лісового господарства, науковцями ДП «Вінницька лісова науково-дослідна станція» Українського ордена «Знак пошани» науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького Державного агентства лісових ресурсів та Національної академії наук України проведено вивчення лісорослинних умов, продуктивності та стану лісових насаджень та проведено обстеження ділянок на наявність видів рослин, які занесені до Червоної книги України.

Наукове обґрунтування виконано також на основі аналізу діючих стандартів FSC (COY 02.0-33692178-001: 2008) [3], Настанов та рекомендацій із лісової сертифікації лісогосподарських підприємств (2010) [1], лісовпорядних документів та обстежень, проведених в умовах ДП "Вінницьке ЛГ" [2].

Основною метою даного обґрунтування є формулювання висновків та рекомендацій щодо виявлення особливо цінних для збереження лісових ділянок на яких зростають червонокнижні рослини з урахуванням приведення лісогосподарської діяльності підприємства до вимог стандарту FSC лісової опікунської ради (ЛОП).

Аналіз Критеріїв та індикаторів сертифікації лісів FSC стосовно визначення лісових ділянок з червонокнижними видами та особливостей проведення лісогосподарської діяльності на них в умовах ДП "Вінницьке ЛГ"

Однією з умов сертифікації лісогосподарських підприємств згідно стандартів ЛОР є дотримання основних Критеріїв та Індикаторів, які визначені у відповідних Стандартах, Інструкціях та Настановах. Ведення лісового господарства у межах ДП "Вінницьке ЛГ" повинно відповідати чинному законодавству України, міжнародним договорам та угодам, що ратифіковано Україною, а також основним Критеріям лісової сертифікації FSC.

Керівним документом лісогосподарської діяльності підприємства є положення Проекту організації розвитку, підготовленого за результатами базового лісовпорядкуванням.

Базовою ідеєю концепції ОЦЗЛ є виявлення особливої цінності для збереження (ОЦЗ): це така цінність, що є особливо важливою і потребує охорони та сталого використання. Особливо цінними для збереження є ліси, де виявлено такі цінності, або, більш точно, лісова територія, що потребує відповідного господарювання з метою підтримання або посилення виявлених особливих цінностей. Тому виявлення таких територій є найважливішим першим кроком у розробці для них відповідного режиму господарювання [4].

ЛОР виділено 6 категорій щодо визначення особливо цінних для збереження лісів [4].

При сертифікації за схемою ЛОР (FSC) встановлено чотири вимоги (критерії) до Принципу 9 «Збереження особливо цінних лісів», які охоплюють ідентифікацію, консультації, планування ведення господарства та моніторинг ОЦЗЛ [4].

Слід особливо наголосити, що визнання лісу (або його частини) ОЦЗЛ зовсім не означає автоматичного припинення господарських заходів, навіть таких, як рубки головного користування. Проте, це означає, що господарська діяльність має плануватися і виконуватися таким чином, щоб гарантувати збереження або примноження цих цінностей [4].

Згідно проведених обстежень в лісовому фонді ДП "Вінницьке ЛГ" відібрано 24 лісові ділянки в 9 лісництвах (Тиврівське лісництво – 9 ділянок, Вороновицьке лісництво – 2 ділянки, Шендерівське лісництво – 2 ділянки, Гніванське лісництво – 1 ділянка, Демидівське лісництво – 2 ділянки, Михайлівське лісництво – 2 ділянки, Якушинецьке лісництво – 2 ділянки, Чорноліське лісництво – 2 ділянки, Прибузьке лісництво – 2 ділянки). У відібраних ділянках виявлено осередки на яких зростають види рослин, які занесені до Червоної книги України і такі ділянки відповідають категоріям ОЦЗЛ (табл. 1).

Таблиця 1

Перелік лісових ділянок на яких зростають червонокнижні рослини на території ДП «Вінницький лісгосп»

№ п/п	Українська назва	Латинська назва	Місцезростання урочище або квартал
Тиврівське лісництво			
1	Берека (горобина берека)	<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz	Ур. "Довжок"
2	Зозулині сльози яйцеподібні	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br.	Ур. "Довжок"
3	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.	Ур. "Чорний ліс"
4	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	Ур. "Іванцево"
5	Півники борові	<i>Iris pineticola</i> Klokov	Ур. "Чорний ліс"
6	Підсніжник білосніжний (підсніжник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	Ур. "Тростянецька дубина", "Бзянець", "Довжок", "Красилів", "Чорний ліс", "Іванцево", "Звониха".
7	Ранник весняний	<i>Scrophularia vernalis</i> L.	Ур. "Красилів"
8	Сон великий	<i>Pulsatilla grandis</i> Wender.	Ур. Чорний ліс"
9	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L.	Ур. "Чорний ліс", Тростянецька дубина", "Бзянець", "Звониха"
Вороновицьке лісництво			
10	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L.	2,4,6,7,10-14,18,19,21,23,26
11	Підсніжник білосніжний (підсніжник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	2,15,16,23,39,40
Шендерівське лісництво			

12	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L.	53,58,69,86,88-92, 96-101,107,108
13	Підсніжник білосніжний (підсніж ник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	49-58,60-65,70-77
Гніванське лісництво			
14	Підсніжник білосніжний (підсніж ник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	81-94,99-102
Демидівське лісництво			
15	Підсніжник білосніжний (підсніж ник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	5,7,20
16	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L.	21,22
Михайлівське лісництво			
17	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	1-3,5-11
18	Підсніжник білосніжний (підсніж ник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	35-40
Якушинецьке лісництво			
19	Підсніжник білосніжний (підсніж ник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	1-3,83-98,101-109
20	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L.	12,13,17,18,24,25, 31,85,101-105,109
Чорноліське лісництво			
21	Підсніжник білосніжний (підсніж ник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	81,86-90,102,106, 114,120
22	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L.	85,94
Прибузьке лісництво			
23	Підсніжник білосніжний (підсніж ник звичайний)	<i>Galanthus nivalis</i> L.	9,10,26,28-30
24	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i> L.	9,33-36

Висновки та рекомендації:

1. Ведення лісового господарства у межах ДП "Вінницьке ЛГ" повинно відповідати чинному законодавству України, міжнародним договорам та угодам, які ратифіковані Україною а також відповідати основним положенням лісової сертифікації FSC лісової опікунської ради.

2. Керівними базовими документами лісогосподарської діяльності підприємства є: основні положення Проекту організації розвитку, Стандарти FSC (СОУ 02.0-33692178-001: 2008), Настанови та рекомендації з лісової сертифікації лісогосподарських підприємств (2010).

3. На відібраних 24 лісових ділянках (таблиця 1), в яких виявлені види рослин, які занесені до Червоної книги України дозволяється проводити лісокористування, яке буде направлене на збереження біотичного різноманіття та не знизить його кількісні показники,

Директор "ДП Вінницька
лісова науково-дослідна
станція",

канд. с.-г. н. О.Г. Василевський

Науковий співробітник
ДП "Вінницька лісова науково-
дослідна станція"

Ю.А. Єлісавенко

Літературні джерела

1. Бондарук Г.В., Букша І.Ф. Рекомендації з лісової сертифікації лісогосподарських підприємств / Г.В. Бондарук, М.І. Гордієнко. - Харків, УкрНДЛГА, 2010 – 73 с.
2. Проект організації розвитку ДП "Вінницьке ЛГ"
3. СОУ 02.0-33692178-001:2008. Сертифікація системи ведення лісового господарства: Принципи, критерії та індикатори. - Київ, 2008.
4. Особливо цінні для збереження ліси : визначення та господарювання. Практичний посібник для України. – Електронний ресурс. Режим доступу: <http://awsassets.panda.org/downloads/ocz1.pdf>